

vonulása miatt rövidebbé válik a hajózási idény. A Volgán és a Dnyeperen szerzett tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy ezeket a hátrányos tényezőket bőven ellensúlyozzák a gazdasági eredmények.

A nagymarosi vízierőmű megvalósítását mindeddig az is gátolta, hogy a beruházás összege túlságosan nagy. Annyi pénzből, amennyibe egy-egy dunai vízierőmű kerül, kb. kétszer akkora teljesít-

ményű hőerőművet építhetünk. A pillanatnyilag kisebb beruházás kedvéért azonban nem célszerű lemondanunk a később adódó nagyobb haszonról.

A KGST Duna menti tagországaiban az elkövetkező idők legfontosabb feladatai közé tartozik az energiahiány csökkentése, az öntözés nagyarányú fejlesztése, a hajózás fejlesztése. Mindehhez a dunai erőműrendszer hozzásegít.

Földes János

KÖNYVEKRŐL

Jakucs László: *Cseppkőország mélyén*
(Móra, Búvár könyvek 1964. 126 old. Ára: 11.50 Ft.)

A szerző újabb könyvében az ifjúsághoz szól, azokhoz, akik csak most ismerkednek a barlangok világával. Ez az ismerkedés kellő tapasztalatok és ismeretek híján gyakran komoly, sőt végzetes balesetek forrásává válhat. Egy ilyen, izgalmas kalandra vágó „barlangkutató” diák történetével kezdődik a könyv, kellő okulásul az ifjú kutatóknak.

A továbbiakban már tapasztalt vezetővel, egy aggteleki kirándulás során ismerkednek meg a könyv fiatal szereplői — és olvasói — a barlangokra vonatkozó legfontosabb ismeretekkel. Bepillantanak a természet nagy alkotóműhelyébe, ahol a hatalmas barlangfolyosók és barlangtermek, a csodálatos formákban és színekben csillogó cseppkőképződmények létrejönnek. Megismerik a barlangképződés elméletét, és ásatások leletanyagán keresztül az ősember életkörülményeit és az érdekes barlangi állat- és növényvilágot. Végigkísérik a Baradla barlang felfedezésének és kutatásának jelentősebb állomásait és eseményeit, majd pedig a barlangkutatás és feltárás legkorszerűbb munkamódszereivel ismerkednek meg. Aggtelek környékén felszíni túra keretében tanulmányozzák a karsztos felszín jellegzetes formáit.

Az utolsó fejezet a jügoszláviai, hatalmas patakokat elnyelő Skocjani barlangban tragikus végű felfedezőutat tett három bátor, de tapasztalatlan gyerekek állít szép emléket.

A könyvet gazdag képanyag illusztrálja.
Hazsilinszky Tamás

Márkus István — Jászai Ilona: *Nyugalmat nem ismerek*

(Móra Ferenc Könyvkiadó, Bp. 1963. 219 l. Ára: 13.— Ft.)

„A »polihisztor« sokoldalúsága a mai ember számára megközelíthetetlen” — írják epilógusukban a szerzők s nem tudunk velük egyetérteni: hiszen minél inkább specializálódnak a tudományok, annál nagyobb szükség lesz az át-

tekintésre, olyanokra, akik egységbe foglalják a sok részletet, mert különben kultúránk menthetetlenül szét hullik. Abban már igazat kell adnunk Márkus Istvánnak és Jászai Ilonának, hogy ma lehetetlen „annyi területen a kor színvonalán alkotni”, felfedezéseket tenni, mint élet rajzi regényük XVIII. századi hőse, Lomonoszov tette. S ez a jól megírt életrajzi regény épp azt bizonyítja, hogy szerzők és olvasók érdeklődését egyaránt leköti a „polihisztor”, és a „csak” színházi Shakespeare, a „csak” orvos Semmelweis, meg a Móra kiadó életrajzi sorozatának többi eddigi hőse után az olvasó örömmel ismerkedik meg olyasvalakivel, aki a csillagászat, a fizika, a vegytan, a geológia, a költészet és a költészettan, a nyelvészet és még sok más tudomány meg művészet terén alkotott és felfedezett, s ráadásul politikus, pedagógus és tudományszervező is — egyszóval: polihisztor volt. Ifjúsági regény: nemcsak besorolása, de jellege is ez a „Nyugalmat nem ismerek” című könyvnek, de jelentősége több ennél, hisz ma ez az egyetlen magyar nyelvű könyv a nagy orosz tudósról és költőről, akinek pedig annyi területen szerepel a neve. S minthogy a szerzők az életrajzba nagyon ügyesen és érdekesen szövik bele Lomonoszov természettudományi, költészeti és tudományszervezési felfedezéseinek népszerű, ismeretterjesztő magyarázatát, ezért a Móra kiadó sorozatának ifjúsági olvasótáborán kívül nyilván örömmel ismerkednek majd meg Lomonoszovval e könyvből mindazok, akik a maguk szakterületén találkozhatnak nevével: az írók és irodalomkedvelők, akik tudják, hogy orosz versantológia nem lehet teljes Lomonoszov nélkül, a természettudományok tanulói és művelői, akik a legkülönbözőbb ágakban találkoznak Lomonoszov útjával, és végül a mai polihisztorok — mert igenis, vannak, csak változott, modern feladatukkal — a kibernetikus gépek építői és kezelői, de rajtuk kívül mindazok, akik az általános műveltségű, modern ember elnevezésre számot tartanak. Mindnyájan egy kicsit örökösei Márkus—Jászai regényhősének, Lomonoszovnak.

Radó György